

PM Rotel IV (Dnr KS 2018/1138)

**Statens skolverks och Statistiska centralbyråns
möjligheter att behandla känsliga personuppgifter om
elever i vissa skolformer respektive deltagare i
folkhögskolan m.m.**

Remiss från Utbildningsdepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Olle Burell anför följande.

Ärendet

Regeringen (Utbildningsdepartementet) har tagit fram en promemoria med förslag till ändringar i förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Skolverket föreslås få behandla känsliga personuppgifter avseende hälsa för elever inom skolformerna grundsärskola, specialskola, gymnasiesärskola och särskild utbildning för vuxna. Statistiska centralbyrån (SCB) föreslås få behandla känsliga personuppgifter avseende hälsotillstånd för enskilda i folkhögskola. Syftet är att ge Skolverket och SCB möjlighet att som ansvariga statistikmyndigheter behandla vissa känsliga personuppgifter för framställan av statistik.

Förslagen bedöms ge bättre möjligheter att följa upp och utvärdera ovanstående skolformer och folkhögskolan samt i förlängningen bidra till en mer likvärdig utbildning av hög kvalitet. Regeringen bedömer risken för otillbörligt intrång i enskildas personliga integritet som liten.

Förslaget har remitterats till staden för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret är positivt till föreslagna ändringar då dessa skapar förbättrade och mer likvärdiga möjligheter till uppföljning i alla skolformer.

Arbetsmarknadsnämnden anser att förslaget om att Skolverket ges rätt att samla in uppgifter om elever på individnivå inom särskild utbildning för vuxna är bra samt att det är viktigt att på ett nationellt plan kunna följa och utvärdera för att kunna genomföra förbättringar av skolformen. Arbetsmarknadsnämnden lyfter även fram att det viktigt att uppgifterna behandlas varsamt, i enlighet med offentlighets- och sekretesslagen.

Utbildningsnämnden ställer sig i huvudsak positiv till de förslag som läggs fram i promemorian, men vill även framhålla att det kan uppfattas som ottydligt avseende

vilken detaljeringsnivå av känsliga personuppgifter om enskildas hälsotillstånd Skolverket och SCB behöver hantera inom ramen för uppdraget som statistikansvarig myndighet.

Mina synpunkter

Regeringens förslag består av ändringar i förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Syftet är att ge Skolverket och SCB möjlighet att behandla vissa känsliga personuppgifter om elevernas hälsa, avseende skolformerna grundskola, specialskola, gymnasiesärskola och särskild utbildning för vuxna.

Det är positivt att regeringen föreslår ändringar som skapar förbättrade och mer likvärdiga möjligheter till uppföljning i alla skolformer. Det är samtidigt viktigt att uppgifterna behandlas varsamt, i enlighet med offentlighets- och sekretesslagen.

I övrigt hänvisas till yttrandena från stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Stockholm den 13 september 2018

OLLE BURELL

Bilaga

Remissen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Skolverket har sedan 2008 övergått från att samla in statistikuppgifter på gruppnivå till individnivå. Det ger Skolverket förbättrade möjligheter att följa upp och utvärdera skolväsendet och dess reformer. Förändringen har dock inte varit möjlig att genomföra i skolformerna grundsärskola, gymnasiesärskola, specialskola och särskild utbildning för vuxna då dessa uppgifter anses som känsliga. Genom en förändring i förordningen om den officiella statistiken skulle Skolverket kunna följa upp elevströmmar och utbildningsresultat även i ovanstående skolformer. Om Skolverket inte ges möjlighet att behandla dessa personuppgifter kan vissa skolreformer inte utvärderas.

SCB har hittills samlat in uppgifter om olika funktionsnedsättningar bland folkhögskoledeltagare på gruppnivå. Genom att samla in dessa uppgifter har SCB även kunnat utläsa huruvida enskilda har gått i grundsär- eller gymnasiesärskola samt om det förekommit funktionsnedsättning hos deltagaren och typ av funktionsnedsättning. 2017 bedömde SCB att de inte längre hade stöd i lagen för att fortsätta samla in dessa uppgifter. Genom en förändring i förordningen om den officiella statistiken skulle SCB kunna fortsätta framställa folkhögskolestatistik som utgår från regeringens och andra användares behov. Ändringen skulle enligt SCB även möjliggöra djupare analyser och bättre uppföljning av vilken påverkan deltagande i folkhögskoleutbildning har haft för personer med funktionsnedsättning gällande till exempel fortsatta studier, etablering på arbetsmarknaden och livssituation.

Behandling av uppgifter om hälsa är som huvudregel förbjuden enligt dataskyddsförordningen för att skydda den registrerades rättigheter och friheter. Det finns dock möjlighet att, under vissa förutsättningar, göra undantag från vissa av den registrerades rättigheter. Enligt dataskyddslagen får känsliga personuppgifter behandlas med stöd av dataskyddsförordningen om det är nödvändigt för statistiska ändamål. Dessutom ska samhällsintresset av det statistikprojekt där behandlingen ingår klart väga över den risk för otillbörligt intrång i enskildas personliga integritet som behandlingen kan innebära.

Bedömning av risk för otillbörligt intrång i enskildas personliga integritet

Att samla in och behandla uppgifter av den typ det är fråga om här innebär en risk för otillbörligt intrång i den personliga integriteten. Personuppgifter kan i vissa fall samköras mellan olika register och det finns en risk för att utlämnade uppgifter används på ett sätt som de inte var avsedda för vid tillfället för insamlingen.

De uppgifter som Skolverket enligt förslaget ska samla in finns i dag redan lagrade i register på skolor och i kommuner. När personuppgifter skickas från lokal till central nivå kan det innebära risk för otillbörlig spridning eller missbruk. Även när folkhögskolor samlar in personuppgifter och skickar dem vidare till ett centralt register hos SCB finns risk för otillbörlig spridning och missbruk.

De uppgifter Skolverket ansöker om att få behandla skulle samlas in av SCB som har ett särskilt behörighetssystem. Hos SCB skyddas dessa personuppgifter och personuppgifter som samlas in från folkhögskolor av en kodnyckel med stark sekretess. Risken för att enskilda individer ska kunna härledas genom statistiken blir

därför mycket begränsad. Regeringen bedömer att förslagen kan medföra viss risk för otillbörligt intrång i enskildas personliga integritet men att risken är liten.

Samhällsintresset av att Skolverket och SCB kan ta fram aktuell statistik bedöms av regeringen i båda fallen överväga risken för otillbörligt intrång i enskildas personliga integritet. En reglering som tillåter Skolverket och SCB att behandla dessa känsliga personuppgifter bedöms stå i proportion till det eftersträvade syftet.

Förslag

Utifrån ovanstående riskbedömning föreslår regeringen tillägg i bilagan till förordningen om den officiella statistiken som gör det möjligt för:

- Skolverket att behandla känsliga personuppgifter som rör hälsa för framställan av officiell statistik beträffande elever inom de berörda skolformerna.
- SCB att behandla känsliga personuppgifter som rör hälsa för framställning av officiell statistik beträffande folkhögskolan.

Konsekvenser

Förslaget att Skolverket ska få behandla känsliga personuppgifter som rör hälsa bedöms genom en förbättrad uppföljning och utvärdering kunna öka förutsättningarna för en likvärdig utbildning av hög kvalitet samt påverka utbildningen och eleverna positivt.

Förslaget att SCB ska få behandla känsliga personuppgifter som rör hälsa bedöms genom förbättrad uppföljning och utvärdering kunna öka förutsättningarna för en mer effektiv och ändamålsenligt verksamhet hos folkhögskolorna.

Förslagen innebär en viss utökning av skolhuvudmännens respektive folkhögskolornas åliggande att lämna statistikuppgifter då fler uppgifter än tidigare ska lämnas på individnivå. Det innebär även marginella kostnadsökningar för skolhuvudmännen och folkhögskolorna. Därmed kan förslagen anses utgöra en mindre inskränkning i det kommunala självstyret. Inskränkningen bedöms dock inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 augusti 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret är positiv till regeringens förslag till ändringar i förordningen om den officiella statistiken framförallt då dessa skapar förbättrade och mer likvärdiga möjligheter till uppföljning av alla skolformer. De föreslagna ändringarna ligger därmed i linje med kommunfullmäktiges mål 1.1 *Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor*.

Förslagen ställer vissa utökade krav på skolhuvudmännen men skapar samtidigt betydligt bättre möjligheter att påverka utbildningen i aktuella skolformer. I likhet med regeringen bedömer stadsledningskontoret även att eleverna påverkas positivt då deras utbildning och

skola kan följas upp och förändras med hjälp av mer kvalitativ statistik. Stadsledningskontoret utgår från att regeringens riskbedömning är tillförlitlig.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 28 augusti 2018 att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen samt att justera paragrafen omedelbart.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 16 augusti 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att förslaget om att Skolverket ges möjlighet att samla in uppgifter om elever på individnivå inom särskild utbildning för vuxna är bra. Det är angeläget att på ett nationellt plan kunna följa utvecklingen och utvärdera i syfte att kunna genomföra förbättringar av skolformen.

Precis som remissen poängterar är det mycket viktigt att känsliga uppgifter om eleverna behandlas varsamt, i enlighet med offentlighets- och sekretesslagen.

Arbetsmarknadsförvaltningen menar att förslaget kan innebära förändringar i rapporteringen som inte helt går att förutse. Idag rapporteras personuppgifter till SCB två gånger per år inom vuxenutbildningen. Om Skolverket och SCB förändrar rapporteringen för särskild utbildning för vuxna, i syfte att harmonisera insamlingen med för övrig vuxenutbildning skulle rapporteringstillfället utökas från en till två gånger per år. Det skulle också kunna innebära att fler uppgifter om vilka kurser elever läser och elevernas studieresultat efterfrågas.

Då uppgiftslämnarbördan kommer öka för kommunerna menar förvaltningen att det är angeläget att den officiella statistiken också blir mer användbar och att staden får tillgång till ny kunskap som underlag till förbättringar.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 augusti 2018 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen samt att justera beslutet omedelbart.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 26 juli 2018 har i huvudsak följande lydelse.

I promemorian görs bedömningen att bättre möjligheter till uppföljning och utvärdering ökar förutsättningarna för en likvärdig utbildning av hög kvalitet, vilket påverkar både utbildningen och eleverna positivt.

Förvaltningen delar denna uppfattning. Det är viktigt att statistik kan erhållas på ett standardiserat och likartat sätt för samtliga skolformer som omfattas av förslaget.

Promemorian beskriver att risken för obefogat intrång i enskilda elevers personliga integritet, respektive risken för spridning av känsliga personuppgifter till obehöriga är liten. Promemorian ger också en beskrivning av ett antal skyddsåtgärder som syftar till att skydda de känsliga personuppgifter som föreslås behandlas.

Promemorian beskriver att tillgängligheten till de känsliga uppgifterna avgränsas till ett litet antal personer med särskild behörighet. Bedömningen är att proceduren för hur SCB, som personuppgiftsansvarig, hanterar känsliga personuppgifter minimerar riskerna att dessa sprids eller missbrukas.

Förvaltningen är positiv till den hantering som beskrivs, till exempel att man använder ett löpnummer kopplat till en kodnyckel istället för personnummer, men vill framhålla att det även kan finnas kringliggande system som kan medföra säkerhetsluckor. Förslaget innebär att konsekvenser för skolhuvudmännen är att känsliga personuppgifter ska lämnas på individnivå i stället för på aggregerad nivå. Det kan finnas behov av att se till att säkerheten för hanteringen av alla överföringar av dessa uppgifter är tillräcklig. Det kan också finnas behov av att se över processerna för support- och systemstöd så att inte uppgifter rörande hälsa riskerar att föras över till tredje part vid eventuella supportärenden.

Förvaltningen instämmer i uppfattningen att det finns risk för en viss ökad administration kring uppgiftsinsamlingen för skolans huvudmän.

Förvaltningen vill även framhålla att det utifrån skrivningarna i promemorian kan uppfattas som otydligt avseende vilken detaljeringsnivå av känsliga personuppgifter om enskildas hälsotillstånd Skolverket och SCB behöver hantera inom ramen för uppdraget som statistikansvarig myndighet. I promemorian beskrivs att ”för att förvissa sig om att insamlingens syfte, ändamålsenlighet samt rättssäkerhets- och integritetsaspekten uppfylls bör dock processen och ändamålsenligheten utvärderas tre år efter att undantagen införs”. Det är enligt förvaltningens mening viktigt att en tidigare utvärdering görs av främst integritetsaspekten men även av de skyddsåtgärder och processer som används. Detta är extra viktigt eftersom det är flera parter som har tillgång till de känsliga uppgifterna.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen och att beslutet justeras omedelbart då nämnden ska yttra sig senast den 28 augusti.